

رئیس:

مه‌ار تورم مسئله مهم و اولویت دولت است

گروه سیاست: رئیس‌جمهور تورم را خط قرمز دولت دانست و گفت: دستگاه‌های اجرایی از هرگونه اقدامی که منجر به افزایش تورم می‌شود، پرهیز کنند. سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور، روز گذشته در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی...

صفحه ۲

چهارشنبه ۷ مهر ۱۴۰۰ ۲۲ صفر ۱۴۴۳ ۲۹ سپتامبر ۲۰۲۱

تیتراها

نمایندگان مجلس در یک هفته علیه ۲ سیاست‌مدار جمهوری آذربایجان موضع‌گیری کردند

حمله به «اف»‌ها

صفحه ۲

دفاع نمایندگان اصولگرا از مذاکرات برجامی

صفحه ۲

رئیس‌جمهور در ۲ ماه اخیر چه مطالباتی داشته است

«باید»‌های ابراهیم رئیسی

صفحه ۳

گفت‌وگو با علیرضا بهشتی و عباس ملکی درباره دولت جنگ و دفاع مقدس

باید به سمت سیاست موازنه منفی پیش برویم

صفحه ۴

به جای زنان بگوییم «تماشاگر برابر»!

صفحه ۱۱

پایان رابطه گرم نظامیان و محافظه‌کاران آمریکایی

صفحه ۸

حرف اول

اصلاحات در دستگاه قضا امکان‌پذیر است؟!

سیدعلی مجتهدزاده - حقوق‌دان

در سه ماه گذشته از ریاست آقای محسنی‌آزادی بر دستگاه قضایی، به گواه بسیاری از افراد، ادبیات و مواضع او با چیزی که از قبل تصور می‌شد، تفاوت بسیاری داشت. به

عبارت دقیق‌تر، رئیس جدید دستگاه قضایی در این مدت تصویری از خود به نمایش گذاشته است که با انتظار قبلی از ایشان از مواضع او فاصله دارد. از این جهت که بخش زیادی از ایرادها، انتقادها و حتی اعتراض‌های منتقدان دستگاه قضایی به رویه‌ها و مناسبات حاکم بر این قوه در سخنان فردی همچون محسنی‌آزادی بازتاب پیدا کرده است. نکته مهم‌تر اما تکرار و استمرار این موضع‌گیری‌ها از طرف آقای آژهای است که باعث می‌شود نتیجه بگیریم او بر این مسائل اصرار دارد و طرح آنها از سوی او تنها یک موضع‌گیری ساده در یک سخنرانی نبوده است. در سه ماه گذشته، فهرست زیادی از این دست موضوعات در سخنان آقای آژهای قابل شناسایی است؛ از تأکید وی بر لزوم کنترل رفتار و اصلاح مناسبات بین ضابطان دستگاه قضایی و محاکم تا توصیه‌های درست و دقیق او به قضات، اعتراض در‌ست به مسئله بازداشت‌های طولانی متهمان و لزوم بازنگری‌های جدی در این موضوع. تأکید بر لزوم برخورد با مفاسد درون دستگاه قضایی و شفاف‌شدن بیش از پیش اقدامات قوه قضائیه. به گواه حقوق‌دانان و افراد مرتبط با دستگاه قضایی نظیر صف‌نظیر وکلا، عملیاتی‌شدن هرکدام از این توصیه‌ها می‌تواند یک تحول مثبت و قابل ملاحظه در مسیر افزایش استاندارد رفتار دستگاه قضایی باشد. این مسئله به کشورمان بابت موضوعات حقوق‌بیشی اجتماعی کلی در کشور منجر شود و هم اینکه در سطح سیاسی باعث کاهش برخی از فشارهای بین‌المللی به کشورمان بابت موضوعات حقوق‌بشری شود. کمالاتکه ما سال‌هاست بی‌جهت و بدون هیچ توجیهی در حال دادن هزینه‌های گزاف بر سر مسائلی درخصوص حقوق بشر هستیم که به‌راحتی می‌توان آنها را رفع کرد. با وجود این، عمده نقدی که از این بود که کشورمان بابت توصیه‌های خوب در عمل چه خواهد شد و ایشان تا چه اندازه متوجه لزوم عملیاتی‌شدن این مسائل هستند؟ اتفاقاً آقای آژهای در سخنانی که روز ۲۹ شهریور در جلسه شورای عالی قوه قضائیه داشت، به همین موضوع هم پرداخت و از جمله گفت: «ل مشکلات نیازمند یک تدبیر اساسی و کار زیربنایی است».

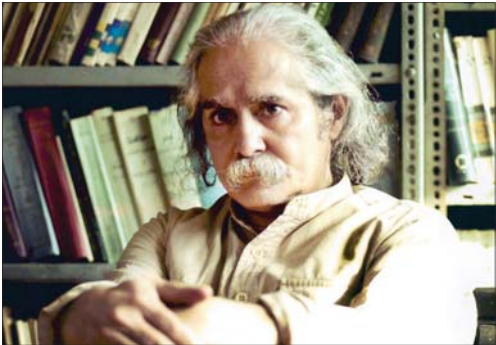
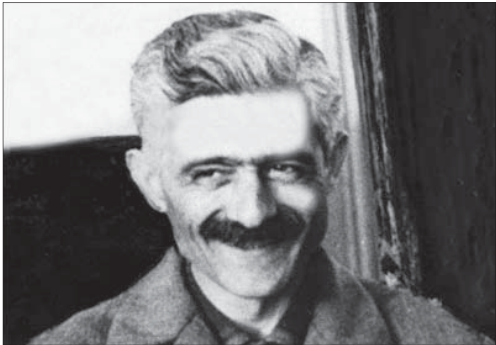
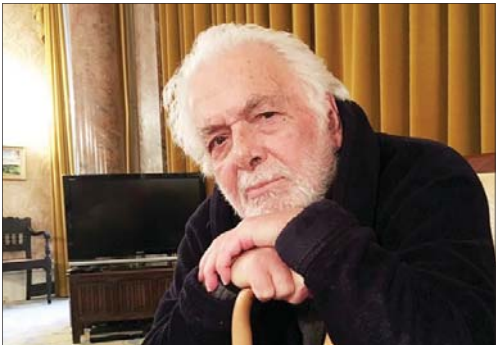
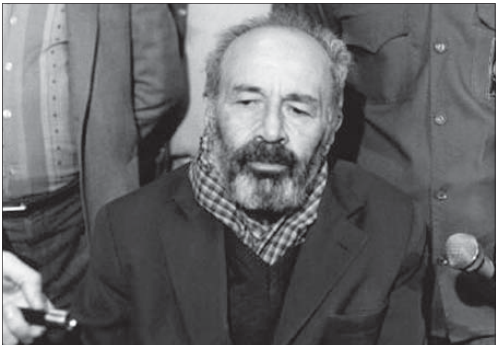
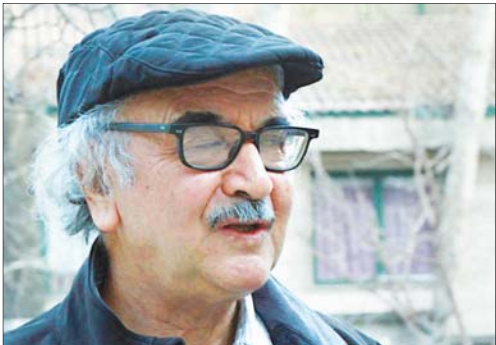
ادامه در صفحه ۱۰

واکنش‌ها به جنجال «ماینرهای تحقیقاتی» ادامه دارد

ماجرای زیرزمین ساختمان بورس

صفحه ۵

روایت ایرج پارسی‌نژاد از روشنفکران در کتاب «یادها و دیدارها»

در ستایش و نکوهش بزرگان

با آثار و گفتاری از: داریوش آشوری، محمدحسین عزیزی، ناصر غیائی و ناهید کبیری

صفحه ۶

یادداشت

لزوم تنظیم سند اتومبیل در دفاتر اسناد رسمی

کرملی هادی‌نسب*

در روزهای اخیر در محافل و مجالس سخنان زیادی درباره سند اتومبیل ردوبدل می‌شود. بسیاری از خریداران و فروشندگان اتومبیل از خود می‌پرسند تفاوت دو سند رسمی صادره از دو مرجع قانونی چیست؟ نهایتاً سند تنظیمی در دفتر اسناد رسمی باید مللا قرار گیرد یا برگ سبز نیروی انتظامی؟ بخش‌نامه مورخ ۱۳/۰۶/۱۴۰۰ دادستان محترم نه‌تنها گری از کلاف سردرگم سند خودرو باز نکرد؛ بلکه گری بر گره‌های کور قبلی اضافه کرد. نیروی انتظامی با همراهی غیرمتعارف صداوسیما و فضای مجازی و به صورت گسترده بخش‌نامه دادستان کل را منتشر کرد. مراکز شماره‌گذاری با سرعت بیشتری امر تعویض پلاک را انجام داده و از هر طریق برای منصرف‌کردن متعاملین از حضور در دفاتر اسناد رسمی تلاش کردند. این وضعیت در بهرهای از زمان اتفاق افتاد که هیچ قانونی تغییر نکرده است و طبق روال عادی تعداد درخورتوجهی از تعویض پلاک‌ها صرفاً به استناد وکالت‌نامه کاری، معروف به وکالت تعویض پلاک انجام می‌گیرد. مالکان این خودروها بخش عمده ثمن معامله را دریافت نکرده و موکول به تنظیم سند رسمی در دفاتر اسناد رسمی کرده‌اند.

حال این سؤال مطرح است که اگر مقامی مسئول برخلاف وظیفه قانونی خود با نادیده‌گرفتن نص صریح قانون بخش‌نامه‌ای را صادر کرد که منتج به مخاطره افتادن حق مالکیت عده‌کثیری شد، مسئولیت جبران خسارات اشخاص مال‌باخته همچنین حقوق دولتی وصول‌نشده ناشی از عدم تنظیم سند در دفاتر اسناد رسمی برعهده چه کسی است؟ پوشش خبری گسترده و غیرمتعارف بخش‌نامه میسر نیست و مستلزم لزوم قوانین مربوطه است که با عنایت به اصل ۴۴ قانون اساسی این موضوع به‌راحتی امکان‌پذیر نیست.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت

ریشه‌های بی‌اعتمادی به سیاست شرق‌گرایی

حسین مسعودینیا*

پس از عضویت قطعی ایران در پیمان شانگهای این رویداد مهم در سیاست خارجی ایران مانند بسیاری دیگر از مسائل مهم در حوزه سیاست داخلی و خارجی ایران به یک دعوی سیاسی میان جناح‌های سیاسی تبدیل شد. از یک طرف حامیان دولت آن را در ابتدای کار دولت سیزدهم یک پیروزی مهم دیپلماتیک به شمار آورده و این پیروزی را به پای دولت فعلی گذاشتند، اما از سوی دیگر جناح مقابل اولا اعتقاد دارد که اگر عضویت قطعی ایران در پیمان شانگهای موفقیتی باشد، این پیروزی نباید صرفاً به حساب دولت فعلی گذاشته شود، بلکه اقدام این دولت مکمل اقدامات دولت‌های ایران در پیمان شانگهای موفقیتی باشد، این پیروزی را به یاد صرفاً به حساب دولت فعلی گذاشته شود، دولت از سیاست شرق‌گرایی جمهوری اسلامی ایران به شمار می‌رود، مطرح کردند. از نگاه این افراد رویکرد جدید سیاست خارجی ایران مبنی بر اعتماد بیش‌ازحد به روسیه و چین به‌ویژه امضای توافق‌نامه راهبردی با چین و سپس عضویت ایران در پیمان شانگهای به‌معنای فاصله‌گیری از اصل محوری سیاست خارجی ایران یعنی شعار نه شرقی نه غربی است. مضافاً اینکه ذهنیت تاریخی ایرانیان از رفتار این دو کشور در قبال ایران هم‌را با واقعیت‌های حاکم بر سیاست بین‌الملل در جهان امروز در تضاد با این رویکرد در سیاست خارجی ایران یعنی اتکا به یک بلوک و قراردادن تمام تخم‌مرغ‌های خود در سبد یک اردوگاه است؛ اما قبل از توضیح پیرامون ریشه‌های بی‌اعتمادی برخی از ایرانیان به تفکر نزدیکی به شرق بیان چند نکته ضرورت دارد: ۱- اختلاف‌نظر میان گروه‌ها و جناح‌های سیاسی در ایران در این خصوص نیز مانند بسیاری دیگر از مسائل ریشه در رقابت سیاسی و مع‌گیری آنها از یکدیگر دارد ۲- از نگاه کلان رویکرد به شرق از سوی جمهوری اسلامی ایران به‌هیچ‌وجه منحصر به روسیه و چین نیست و علاوه بر آنها، کشورهای دیگر مانند کشورهای جنوب شرق آسیا را نیز دربر می‌گیرد ۳- پس از پایان جنگ سرد و شکل‌گیری نظام جدید بین‌الملل براساس دکترین چندجانبه‌گرایی یکی از راهکارهای دولت‌ها در سیاست خارجی عضویت در پیمان‌های اقتصادی منطقه‌ای بوده است ۴- عضویت ایران در پیمان شانگهای در شرایط کنونی مداوم تحریم‌ها و نامشخص‌بودن آینده برجام

ادامه در صفحه ۸

حمله به روحانی بازهم شدت گرفت

دیوار کوتاه روحانی

گروه سیاست: روز گذشته حسینعلی حاجی‌دلیگانی، عضو هیئت‌رئیس مجلس، در سخنانی تند به روحانی تاخت و گفت: «برخلاف ادعای برخی از شخصیت‌های اصلاح‌طلب، افزایش واردات واکسن کرونا هیچ ربطی به اقدامات دولت روحانی ندارد. دولت...

صفحه ۲

سال نوزدهم • شماره ۴۱۰۸ • ۱۲ صفحه • ۷۰۰۰ تومان

سرمقاله

کنش انسان‌گرایانه و کنش بوروکراتیک

حمزه نوذری - جامعه‌شناس و استاد دانشگاه

کنش اینترگرانه نوجوان خوزستانی جامعه ایران را به وجد آورد. از سویی جامعه از درگذشت این انسان فداکار متأثر شد و از سوی دیگر غرور و امید را زنده کرد. در زمانه‌ای که انسان‌مداری و انسان‌باوری رو به افول گذاشته و بیش از هر زمان دیگری به کنش‌های اخلاقی نیاز داریم، نوجوانی در گوشه‌ای از ایران بدون اینکه مسئولیتی داشته باشد، تاب و طاقت رنج‌کشیدن دو انسان دیگر در شعله‌های آتش را نداشت و خود را به دل آتش زد تا دو همنوع خود را نجات دهد. رفتار او نشان داد که دیگر چنین رفتاری در قصه‌ها و اسطوره‌ها نیست. جامعه ایران به پاس چنین کنشی به احترام او به پا خاست و آن‌چنان که شایسته بود، به او ادای احترام کرد. به‌راستی این نوجوان، قهرمان این روزهای ایران است که اخلاق عملی انسان‌گرایانه را به همه یاد داد. هرچند چنین نوجوانان و جوانانی در ایران کم نبوده و نیستند، در جای دیگری از کشور یعنی سیستان و بلوچستان نوع دیگری از کنش در مواجهه با رنج و درد انسانی شکل گرفت که جامعه را آزر د.

ادامه در صفحه ۱۰

باک بنزین سوراخ دیوان‌سالاری ایرانی

اسفندیار جهانگرد*

اقتصاددانان اصطلاحی دارند تحت عنوان زبان بی‌اثر یا زبان مرده (Deadweight loss) و به این مفهوم است که در ازای هر واحد افزایش مالیات، هزینه‌ای بیش از یک واحد در اقتصاد به وجود می‌آید. این اصطلاح همان چیزی است که اقتصاددان «آرتور اوکان» به آن عنوان «باک بنزین سوراخ» داد؛ به این مفهوم که دولت با کارکرد خود درمی‌یابد که باید بیش از یک کالسن درآمد در باک خود بریزد تا یک کالسن خدمات را تأمین مالی کند. این موضوع زمانی حاد می‌شود که کنشش قیمتی خدمات عرضه و تقاضا، هر دو بیشتر باشند و ثبات سایر شرایط، زبان مرده یا بی‌اثر بزرگ‌تر می‌شود. معمولاً سنگینی کمتر از بار مالیاتی بر دوش طرفی از بازار که کنش‌پذیرتر است، می‌افتد. وقتی طرف عرضه نظمی‌ش‌تر از طرف تقاضا باشد، بیشتر سنگینی بر عهده خریداران است و وقتی برعکس باشد، سنگینی بار بیشتر بر دوش ارائه‌دهنده خدمات است. با این وصف، هدف این نوشتار بررسی جایگاه و کارکردهای دولت در ایران و زبان‌های بی‌اثر ایرانی ایجادشده از طرف آن است که می‌توان آنها را حذف کرد؛ به‌طوری‌که لطمه‌ای به فعالیت‌های دولت چه از منظر قانونی و چه از نظر اجرایی نخورد. هر دولت و حاکمیتی نیازمند دیوان‌سالاران و دیوان‌سالاری است که به نوعی نحوه اجرای وظایف و برنامه‌های دولت در قوانین مادر، مانند قانون اساسی و سایر قوانین مهم و مادر را پیاده و رصد می‌کنند. به دیوان‌سالاران باید هزینه پرداختت که در ادبیات حساب‌های ملی تحت عنوان ستانده غیربازاری قلمداد می‌شوند. به عبارت‌سی دولت‌ها در عمده‌ترین وظیفه خود دنبال تنظیم‌گری هستند تا شرایط و بستر برای کلیه فعالیت‌ها با بارده اقتصادی در جامعه فراهم شود؛ یعنی در نبود قوانین و مقررات دولتی، عوامل تولید شاعل در دولت می‌توانستند به فعالیت‌هایی با بارده اقتصادی بالا در بازار مشغول باشند و این تولید ازدست‌رفته نمایانگر هزینه فرصت کار دولتی در جوامع است. به‌این‌ترتیب، تخصیص زمان، استعداد افراد و منابع به امور دیوان‌سالاری یک هزینه مهم برای دولت به حساب می‌آید. با این فرض متعارف که سیستم دیوان‌سالاری معمولاً به شکل کارا عمل نمی‌کند، این هزینه بیشتر افزایش می‌یابد. اگر فرض شود که ادارات و سازمان‌های دولتی و منابع انسانی، سرمایه‌های و دانشی آنها با حسن‌نیت و کارایی بالا به کار گرفته می‌شوند، اما در عمل تصمیمات سلیقه‌ای، خودسرانه، حزبی و باندبازی و وجود اندکی از شادان‌اند نه‌چندان مفید نیز همواره در کار است و باعث ناکارایی می‌شوند. اینها انواعی از ناکارآمدی دیوان‌سالاری دولتی در اکثر اقتصادهای بزرگ است. دخالت دولت به شکل مستقیم در تنظیم‌گری نیز هزینه‌هایی را بر دوش جامعه می‌گذارد. این تمام عوامل تولیدشان، به‌جای تولید محصول به دنبال برآورده‌کردن برخی اهداف حاکمیتی باشند و این موضوع هم باعث هزینه‌های زیادی بر دوش اقتصاد و جامعه می‌شود. این موارد متعارف و متعلق به ذات و خصلت اقتصاد در جوامع مختلف است که دیوان‌سالاری و دیوان‌سالاران در آن باید فعالیت کنند.

ادامه در صفحه ۲